

Ministerie van Economische Zaken
Internetconsultatie

**Land- en Tuinbouworganisatie
Nederland**

Postbus 29773, 2502 LT Den Haag
Bezoekadres : Bezuidenhoutseweg
225

2594 AL Den Haag

Bankrekening : 35.76.06.760

Telefoon : 070-3382700

Fax : 070-3382710

E-mail : secretariaat@lto.nl

Datum : 9 september 2016

Ons kenmerk : WM\HK\992016

Onderwerp : Reactie op ontwerpregeling onafhankelijke monstername dikke fractie

Informatie : H. Kager, tel. 06-20625546, E-Mail hkager@zlto.nl

Geachte heer/mevrouw,

LTO Nederland reageert met dit schrijven op de wijziging in de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet ten behoeve van de aanpassing van de bemonsteringssystematiek van dikke fractie na mestscheiding. De voorgestelde invulling van onafhankelijke monstername van dikke fractie achten wij niet werkbaar, niet gericht genoeg om fraude effectief te bestrijden en zal door het verhogen van de regeldruk en hogere kosten voor mestafzet zorgen voor een verhoging van de fraudedruk. De regeling voor de invoering van onafhankelijke monstername van dikke fractie na mestscheiding kan op deze wijze niet worden ingesteld en dient te worden aangepast.

Aanpakken mestfraude

Fraude ontstaat niet zomaar. Het heeft te maken met financiële prikkels in de vorm van hoge mestafzestkosten voor veehouders. Om fraudeprikkels weg te nemen dient er te worden ingezet op het verlagen van de mestafzestkosten. Van belang is daarom om in te zetten op mest- en mineralenverwaarding. Daarnaast dienen boeren en tuinders de ruimte te hebben in de regelgeving om gewassen goed te kunnen bemesten. Op die manier wordt voorkomen dat fraude kan worden gerationaliseerd als manier om bodem en gewassen goed te kunnen voeden.

LTO onderschrijft het achterliggende doel van de voorgenomen wijziging, namelijk om manipulatie van de geregistreerde gehalten in dikke fractie na mestscheiding onmogelijk te maken. Voor een effectieve aanpak dient een regeling echter wel werkbaar te zijn, niet allerlei nieuwe zwakke punten te hebben en niet te leiden tot te grote kostenverhogingen. De voorgestelde regeling voldoet niet aan de eisen van een effectieve aanpak en zou daarom niet in deze vorm in werking moeten treden. LTO stelt voor de regeling op korte termijn te herzien en pilots te starten om te komen tot een goed werkbare situatie.

Definitie partij

De concept-regeling maakt theoretisch gezien partijbemonstering mogelijk, waarbij een mestmonster kan gelden voor de afvoer van een gehele partij mest en dus meerdere vrachten mest. Het mogelijk maken van partijbemonstering is essentieel om de regeling haalbaar en werkbaar te houden. Echter uit de artikelen 75f lid 3 en 78b lid a volgt dat om gebruik te maken van partijbemonstering niet meer dan één partij vaste mest op een

boerderij of bij een mestverwerker aanwezig mag zijn. Vrijwel elk boerenbedrijf heeft wel ergens van een jongveestal of hobbydieren een tweede of derde hoop vaste mest op de bedrijfslocatie. Daarmee is partijbemonstering in de praktijk voor boeren en mestverwerkers, die netjes de regels willen volgen, niet bruikbaar. Om deze manier van monsternamen mogelijk te maken voor toepassing op een boerderij, is een andere omschrijving van 'partij' noodzakelijk.

Oplossing zou kunnen zijn om een partij te omschrijven als een afgebakende hoeveelheid dikke fractie. Het is dan toegestaan om wel ergens op de bedrijfslocatie een andere hoop vaste mest te hebben.

Continuprocessen

De meeste vaste mestverwerkingsinstallaties op boerderijen zijn zogenaamde continuprocessen. Dat betekent dat er continu drijfmest wordt verwerkt en dikke fractie ontstaat. Dit maakt dat op boerderijen met een continue output van dikke fractie nooit sprake kan zijn van partijbemonstering. Immers, zodra een partij dikke fractie is afgebakend, ontstaat een tweede hoop doordat de installatie doordraait. Hierdoor wordt niet voldaan aan de definitie van een partij mest uit artikel 75f van de concept regeling. Boeren met een vaste mestverwerkingsinstallatie moeten daardoor gebruik maken van de veel duurdere vrachtbemonstering. Mestverwerking op boederijniveau wordt met deze kostenverhoging te duur en zal worden verdrongen door mestverwerking via intermediairs. De meerkosten van vrachtbemonstering zijn namelijk, volgens onderzoek van het LEI naar de kosten van onafhankelijke monsternamen, minimaal € 150, - per vracht die wordt bemonsterd. Uitgaande dat 30 ton dikke fractie per vracht kan worden vervoerd, maakt dit de afzetkosten van dikke fractie € 5, - per ton hoger en daardoor uiteindelijk de verwerkingskosten van drijfmest € 1, - per ton hoger.

Een oplossingsrichting die is besproken in het kader van de pilot mineralenconcentraten is om bij continuprocessen te gaan voor een systeem van periodieke monsternamen op onverwachte momenten. LTO en NVV hebben hiervoor, in samenwerking met de producenten van mineralenconcentraten, op 22 april 2016 een voorstel gedaan hoe onafhankelijke monsternamen bij continuprocessen te organiseren. Dit is mogelijk op het moment dat slechts 1 mestsoort op het bedrijf wordt verwerkt. Inmiddels heeft ook het College Deskundigen Meststoffenwet positief geadviseerd over periodieke monsternamen bij continuprocessen. Wij zouden dan ook graag een reactie krijgen op ons voorstel van 22 april 2016 en zien dat de periodieke monsternamen van continuprocessen in de regeling wordt mogelijk gemaakt.

Hygiëne en diergezondheid

De onafhankelijke monsternamen zal uitgevoerd worden door onafhankelijke monsternemers. Deze mensen rijden rond om mestmonsters te nemen. LTO is van mening dat dit een groot risico is voor verspreiding van dierziekten en daarvoor vragen wij nadrukkelijke aandacht. Er dienen voor een goede hygiëne protocollen beschikbaar te zijn hoe onafhankelijke monsternemers te werk moeten gaan. Hygiëne staat voor de veehouderij hoog op de agenda.

Kosten onafhankelijke monsternamen

Het LEI heeft berekeningen gemaakt naar de kosten voor de maatregelen vracht- en partijbemonstering. LTO stelt deze berekening in twijfel. Theoretisch kunnen de bedragen voor specifiek de monsternamen kloppen. Er is echter geen rekening gehouden met praktische uitvoering. Logistiek is een belangrijke kostenpost en het efficiënt inplannen van transporten is topsport. Een groot deel van mesttransport gaat over internationale bewegingen. Een vrachtwagenchauffeur kan door files en dergelijken niet precies plannen op welk tijdstip hij/zij terug is in Nederland om een volgende vracht mest te laden. Het is onwaarschijnlijk dat een monsterner dusdanig flexibel is dat

hij/zij altijd op de juiste tijd en plek aanwezig is. Logistieke planning komt daarmee in het gedrang en gevolg is dat kosten snel zullen oplopen.

Maatregel richten op fraudeprikkel

Voor transporten van dikke fractie in de binnenlandse mestmarkt is fraude niet mogelijk, omdat de afnemers te hoge en fictieve gehalten in partijen mest niet zullen accepteren. Niet in het geval dat de afnemer een plantaardig ondernemer is, maar ook niet in het geval dat een verwerker er weer andere mestproducten van moet maken die ook weer verantwoord moeten worden. Er is sprake van een zogenaamd tegengesteld belang, waardoor de afnemer de leverancier controleert.

Bij export van dikke fractie is dit tegengestelde belang niet aanwezig. Dit komt doordat het voor buitenlandse afnemers vaak is toegestaan met forfaits te werken of een contramonster te laten nemen. Hierdoor hoeven de buitenlandse afnemers niet te rekenen met de gehalten uit het oorspronkelijke Nederlandse mestmonster. De maatregel onafhankelijke monsternamen zou daarom gericht moeten worden op de transporten ten behoeve van de export van dikke fractie naar het buitenland. Op die manier wordt geborgd dat de gehalten in de geëxporteerde mest kloppen.

AGR/GPS verplichten voor buitenlandse vrachtwagens

Bij export van verwerkte mest wordt veelvuldig gebruikgemaakt van buitenlandse charters. Het gaat hier om buitenlandse vrachtwagens die op de terugweg naar huis een retourvracht meenemen. De transportkosten van deze vrachtwagens zijn vaak laag. Door bij de export van verwerkte mest AGR/GPS te verplichten valt de transportcapaciteit van buitenlandse charters voor een groot deel weg. Zij zullen immers niet voor enkele retourvrachten per vrachtwagen apparatuur gaan installeren die in hun eigen land niet nodig is. De gevolgen voor de Nederlandse mestmarkt zullen groter zijn dan de kosten die nodig zijn om de AGR/GPS apparatuur te installeren. Het verlies aan transportcapaciteit leidt namelijk tot extra kosten en moeilijkheden om de mestafzet te kunnen organiseren. De extra kosten door de gevolgen van het wegvallen van buitenlandse vrachtwagens dienen te worden berekend en te worden meegenomen in de afweging over de invoering van de maatregel om AGR/GPS te verplichten.

LTO vraagt zich ook af of de voorgestelde verplichting van AGR/GPS niet leidt tot beperkingen in het kader van de Europese markt. Buitenlandse charters krijgen namelijk te maken met technische voorschriften voor hun vrachtwagens waaraan zij alleen tegen hoge meerkosten kunnen voldoen. Dit is in feite het creëren van een oneerlijke concurrentiepositie op het gebied van transport. Ons voorstel is om met de transportsector te zoeken naar een praktische mogelijkheid waardoor buitenlandse vrachtwagens tegen acceptabele kosten hun vervoersbewegingen met Nederlandse mest kunnen aantonen. De regeling dient te worden ingevoerd op het moment dat dit is uitgewerkt en operationeel is. Op die manier kan worden voldaan aan het doel van de maatregel om transportbewegingen inzichtelijk te maken, maar blijft transportcapaciteit voor de Nederlandse mestmarkt behouden.

Overige punten

- Richting de Tweede Kamer hebben u en uw voorganger eerder aangegeven ruimte te willen bieden voor privaat geborgde alternatieven voor de onafhankelijke monsternemer. In het huidige voorstel is hiervoor geen voorziening getroffen en daarmee zijn de kaders hiervoor onduidelijk. De sector heeft behoefte aan kaders, zodat de uitwerking van certificering mogelijk wordt.
- De monsternemer is een kwetsbare factor in de voorgestelde regeling. Voorkomen moet worden dat een ingewikkeld en duur systeem wordt ingericht die nieuwe mogelijkheden tot fraude biedt.

- In de huidige wet- en regelgeving is het voor de aanpak van fraude van belang dat alle schakels in de keten worden aangepakt. Het aanpakken van alle schakels bij fraude is ook bij de nieuwe regeling van belang. Voorkomen moet worden dat mestintermediairs de monsters naar hun hand kunnen zetten, maar tegelijkertijd boetes per definitie bij veehouders komen.
- De voorgeschreven bemonsteringsmethode van de transportband is niet duidelijk. Er is bijvoorbeeld niet duidelijk of deze methode mogelijk is bij situaties dat de transportband permanent mest transporteert of als de mestband periodiek wordt afgedraaid.

Tot slot willen wij benadrukken dat het niet eenvoudig is om te komen tot een goed werkbaar systeem. Dit vereist overleg, het bekijken van praktijksituaties en het doen van enkele pilots. LTO is bereid om hieraan een bijdrage te leveren. In de tussentijd kan ook al in de huidige situatie worden opgetreden bij afwijkende gehalten.

Hoogachtend,

Thijs Cuijpers
Directeur LTO Nederland